

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžfk/60/2017
Identifikačné číslo spisu: 1015201207
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1015201207.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobca): Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a.s., so sídlom Kremnička 53, 974 05 Banská Bystrica, IČO: 36 016 411, zastúpený: advokátskou kanceláriou: JUDr. Tomáš Suchý, spol. s r.o., Horná 13, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: 1/ Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom Špitálska 6, 814 55 Bratislava, 2/ Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom Špitálska 6, 814 55 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21500952/S01 zo dňa 20. mája 2015 a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 27110230308/Z04 zo dňa 26. mája 2015, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/176/2015-105 zo dňa 26. januára 2017, takto

rozhodol:

Kasačnú sťažnosť žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/176/2015-105 zo dňa 26. januára 2017 z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov kasačného konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením odmietol žalobu žalobcu vo veci preskúmania Správy o zistenej nezrovnalosti č. N21500952/S01 zo dňa 20. mája 2015 (ďalej len „Správa“) a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov č. 27110230308/Z04 zo dňa 26. mája 2015 (ďalej len „Žiadosť“).

2. Žalobca v žalobe uviedol, že predmetná správa o zistenej nezrovnalosti spolu so žiadosťou o vrátenie finančných prostriedkov projektu s ITMS kódom: 27110230308 zasahuje do práv a povinností žalobcu tým, že mu ukladajú na základe nepredložených zistení sankčnú povinnosť vo veci ex post kontroly v už skončenom a úspešne zrealizovanom projekte žalobcu. Povinnosťou správneho orgánu je vydať preskúmateľné rozhodnutie, v odôvodnení ktorého sa správny orgán riadne vysporiada so všetkými skutočnosťami, ktoré zisťoval a posudzoval, pričom jeho závery musia byť presvedčivé čo do odôvodnenia zákonnej podmienky, či zistené porušenia zákona postupom žalobcu mohli mať zásadný vplyv na výsledok konania. Žalobca s poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedenú správu o zistenej nezrovnalosti a žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov považoval za

rozhodnutia orgánov verejnej správy, ktoré sú preskúmateľné súdom, pretože sa priamo dotýkajú žalobcu.

3. Žalobca konštatoval v žalobe, že žalovaný v 2. rade vec nesprávne právne posúdil, čím došlo k vypracovaniu zmätočného rozhodnutia, ktoré nebolo jasné, zrozumiteľné, predložené na riadnych a platných právnych predpisoch. Ďalej v žalobe uvádzal, že vzhľadom na nesprávne posúdenie skutočností, ktoré sú predložené irelevantnými zneniami zákona, mal žalobca za to, že zo strany žalovaného v 2. rade došlo k porušeniu základných princípov právneho štátu a to princípu materiálnej pravdy, princípu zákonnosti, princípu zákazu retroaktivity, ako aj princípu právnej istoty. Súčasne došlo k nedostatočnému oboznámeniu žalobcu o zistenom skutkovom stave. V súvislosti s týmto sa žalovaný v 1. a 2. rade dopustil porušení právnych predpisov a tým k nedostatočnému vypracovaniu podkladov, ktoré mali byť pre žalobcu záväzné a ktoré mu zakladali povinnosť uhradiť na základe žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov sumu vo výške 99.676,87 eur, ako aj z dôvodu porušenia Usmernenia Ministerstva financií č. 16/2008-U.

4. Žalobca poukázal, že proces verejného obstarávania ako aj realizácie projektu ITMS 27110230308 bol už opakovane kontrolovaný v priebehu realizácie, pričom nedošlo k zisteniu pochybení, a preto nie je možné, aby výsledná kontrola po skončení realizácie projektu dopadla odlišne. Tento stav podľa žalobcu mohol spôsobiť zásah do princípu legitímneho očakávania, ktorého účelom je ochrana pred náhlou zmenou pravidiel a zároveň garancia čitateľnosti správania sa orgánov verejnej moci a ochrana osôb pred nepredvídateľným mocenským zásahom do ich právnej situácie, na vyústenie ktorej sa do určitého výsledku spoliehali. Žalobca v žalobe poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, PL.ÚS 16/06 zo dňa 24.06.2009.

5. Žalobca sa domáhal, aby žalobou napadnuté rozhodnutia krajský súd zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rovnako sa domáhal náhrady trov konania a odkladu vykonateľnosti rozhodnutia do právoplatnosti rozhodnutia súdu o žalobe žalobcu.

6. Krajský súd vo svojom rozhodnutí poukázal, že v systéme správneho súdnictva je právo na prístup k súdnemu preskúmaniu právoplatného rozhodnutia orgánu verejnej správy na základe žaloby determinované princípom generálnej klauzuly s negatívnou enumeráciou, z ktorého vyplýva, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia alebo opatrenia orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických a právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté, okrem tých, ktoré zákon výslovne z preskúmania vylučuje (§ 248 O.s.p., § 7 S.s.p.).

7. Podľa názoru krajského súdu administratívnu kontrolu spätného overovania žiadostí o platbu č. 27110230308203, 27110230308205 a 27110230308208 vykonanú žalovaným nebolo možné považovať za rozhodovací proces vo verejnej správe a výsledné materiály z vykonanej kontroly za rozhodnutia vydané v takomto konaní, keďže kontrolou sa len zisťuje súlad postupu kontrolovaného s ustanoveniami zákona o verejnom obstarávaní. Súd má za to, že výsledné materiály z vykonanej kontroly a postup pri ich vypracovaní nepodliehajú súdnemu prieskumu v rámci úpravy správneho súdnictva v Správnom súdnom poriadku, keďže nie sú rozhodnutím správneho orgánu v zmysle S.s.p.. Kontrola spätného overovania žiadostí o platbu predstavuje jednu z dohľadových kompetencií žalovaného.

8. V súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v rozsudku sp. zn. 5Sžf/26/2012 zo dňa 29.11.2012 a v uznesení sp. zn. 4Sžf/56/2015 zo dňa 08.06.2016 dospel k názoru, že Správa a Žiadosť ako také nepodliehajú súdnemu prieskumu v správnom súdnictve, pretože samé o sebe nepredstavujú zásah do práv a právom chránených záujmov kontrolovaného subjektu. Správu o výsledku kontroly je možné považovať podľa názoru súdu len za akýsi výstup kontroly, ktorý sa nemohol nijako dotknúť právneho postavenia žalobcu a spôsobiť mu ujmu na jeho právach. Preto súdnemu prieskumu v správnom súdnictve nepodlieha.

9. Podľa Krajského súdu v Bratislave bolo nesporné, že v Správe absentuje právne vynútiteľný výrok o

povinnosti vrátiť finančné prostriedky. Skutočnosť, že došlo k finančnému vyčísleniu nezrovnalosti a jeho popisu samo o sebe ešte nezakladá povinnosť u žalobcu vrátiť finančné prostriedky. Správou ani Žiadosťou nebol žalobca zviazaný k vráteniu finančných prostriedkov, ide len o písomnosť s informatívnym charakterom. Súd považoval za nesporné aj to, že ku dňu podania žaloby nedošlo k vydaniu právoplatného rozhodnutia. Krajský súd sa nezaoberal námietkami žalobcu o nezákonnosti kontrolných zistení uvedených v Správe, pretože tieto je možné preskúmať až v prípadných neskorších štádiách procesu vyvodzovania dôsledkov zo zistených porušení zákona v postupe verejného obstarávateľa.

10. Na základe uvedených dôvodov dospel krajský súd k záveru, že neboli splnené podmienky na preskúmanie rozhodnutia v rámci správneho súdnictva, a preto žalobu ako neprípustnú podľa § 98 ods. 1 písm. g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) odmietol.

11. Proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podal žalobca kasačnú sťažnosť, v ktorej uviedol, že súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, keď žalobu odmietol. Žalobca považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za vecne nesprávne rozhodnutie z dôvodu podľa ust. § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p.

12. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti uviedol, že bol ukrátený na svojich právach, a to z dôvodu nezákonného postupu, ako aj z dôvodu, že Žiadosť ukladá žalobcovi, vrátiť finančné prostriedky vo výške 99.676,87 eur. Nesúhlasil s výkladom slovného spojenia, že Žiadosť predstavuje len písomnosť s informatívnym charakterom. Sťažovateľ mal za to, že predmetné rozhodnutia žalovaného zasahovali do práv a povinností žalobcu tým, že konštatovali určité porušenie ustanovení zákona o verejnom obstarávaní v už skončenom a úspešne zrealizovanom projekte žalobcu. V tejto súvislosti trval na tom, že predmetné dokumenty podliehajú preskúmaniu zo strany správnych súdov.

13. Sťažovateľ uviedol, že z predmetných rozhodnutí žalovaného, ako aj postupu vyplývalo, že išlo o autoritatívny zásah resp. rozhodnutie, ktoré žalobca nemohol ovplyvniť, o rovnocennom postavení so správnym orgánom sa nedá ani hovoriť. Predmetné rozhodnutia žalovaného autoritatívne konštatujú porušenie povinností zo strany žalobcu. Sťažovateľ poukázal na rešpektovanie princípu právnej istoty, ktoré musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických a právnických osôb k orgánom verejnej moci. Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná.

14. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti poukázal, že je vecou štátnych orgánov, aby zosúlادili svoje postupy s tým, že nie je možné, aby bol takýto postup štátnych orgánov na škodu žalobcu a aby bol žalobca za takýto postup sankcionovaný. Takýto postup štátnych orgánov vytvára u žalobcu stav právnej neistoty, takýto postup štátnych orgánov je v rozpore s princípom právneho štátu a je výsledkom svojvôle štátnych orgánov. Sťažovateľ uviedol, že sa nestotožňuje s názorom žalovaného, ktorý poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžf/26/2012, že predmetné rozhodnutia nepodliehajú prieskumu v správnom súdnictve.

15. Na základe uvedených dôvodov žiadal žalobca kasačný súd, aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

16. Žalovaný v 1. rade vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobcu uviedol, že Správa bola vyhotovená v súlade s ustanovením § 26 zákona č. 528/2008 Z.z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o pomoci“) a informuje zákonom presne určené subjekty o tom, že žalovaný v rámci kontroly projektu zistil nezrovnalosť. Správa obsahuje informácie o tom, kto a kedy nezrovnalosť zistil, o akú nezrovnalosť ide, jej presný popis, výšku nezrovnalosti, ktoré všeobecne záväzné predpisy boli porušené a pod. Správa o zistenej nezrovnalosti má vo vzťahu k ďalším subjektom ako aj k prijímateľom len informačný a

evidenčný charakter, nie je v žiadnom prípade dokumentom, ktorý by ukladal prijímateľovi povinnosť vrátiť finančný príspevok alebo ukladal nejakú sankciu. Žiadosť je samostatný dokument, ktorý nie je súčasťou Správy. Každý z uvedených dokumentov bol vyhotovený z iného titulu a s iným dátumom vyhotovenia. Správu bol žalovaný povinný vyhotoviť v súlade s ustanovením § 26 Zákona o pomoci a Žiadosť vyhotovil žalovaný na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Z uvedeného vyplývalo, že žalovaný nekonal ako správny orgán a nezačal správne konanie, ktoré by ukončil vydaním rozhodnutia a uložením vynúiteľnej povinnosti žalobcovi. Medzi žalobcom a žalovaným uzavretím Zmluvy o NFP nevznikol vzťah, na základe ktorého by mohlo prebehnúť správne konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických a právnických osôb.

17. Vzhľadom k uvedenému žalovaný v 1. rade navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu podľa § 461 S.s.p. zamietol.

18. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že o rozhodnutí vydanom v administratívnom čiže správnom konaní je možné hovoriť len v prípadoch, ak správny orgán svojím rozhodnutím zasahuje do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Nezrovnalosťou žalovaný deklaroval existenciu konkrétnych zistených skutočností t. j. porušení zmluvne dojednaných ustanovení, že žalobca bol povinný pri realizovaní Zmluvy o NFP dodržiavať normy verejného obstarávania. Žalovaný zdôraznil, že najzásadnejším charakterovým znakom individuálneho správneho aktu je jeho schopnosť autoritatívne ukladať povinnosť resp. iným spôsobom zasahovať do sféry adresáta, ktorému je určený. Ak by išlo o individuálny správny akt zasahujúci do sféry adresáta musia byť jeho účinky vynúiteľné. Nezrovnalosť nepredstavuje výsledok autoritatívneho rozhodovania žalovaného, ale realizáciu zmluvného práva zmluvnej strany ako výsledok neplnenia povinnosti na strane žalobcu. Oprávnenosť výdavkov a proces verejného obstarávania podlieha aj po úhrade výdavkov v rámci žiadosti o platbu kontrole zo strany žalovaného a iných kontrolných orgánov. K tejto kontrole v danom prípade došlo a bolo zistené porušenie pravidiel verejného obstarávania potvrdené Úradom pre verejné obstarávanie. Konanie žalovaného, ktorého účelom je vykonanie kontroly verejného obstarávania je po úhrade oprávnených výdavkov v súlade so Zmluvou o NFP a riešenie nezrovnalosti je úkon smerujúci k vyporiadaniu finančných vzťahov v súlade s čl. 10 VZP Zmluvy o NFP.

19. Na základe uvedených skutočností žalovaný v 2. rade poukázal na skutočnosť, že inštitút možnosti preskúmania individuálnych správnych aktov orgánov verejnej moci nemal za účel suplovať správne konanie a už vôbec nie nahrádzať civilný proces, tzn. nie je prípustné aby boli v rámci správneho súdnictva preskúmané právne akty, ktoré sú informačného alebo evidenčného charakteru, a ktorých právnym základom je Zmluva o NFP.

20. Vzhľadom k uvedenému žalovaný v 2. rade navrhol, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 S.s.p. zamietol.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len "najvyšší súd") ako súd kasačný [§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len "S.s.p.")], po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania zastúpený v súlade s ustanovením § 449 ods. 1 S.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) vec preskúmal.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná, pretože na súdny prieskum napadnutého úradného listu chýba správnym súdom právomoc.

23. Najvyšší súd prostredníctvom svojej rozhodovacej činnosti už riešil spory týkajúce sa právomoci správneho súdu vykonať súdny prieskum napadnutého úradného listu Správy o zistenej nezrovnalosti, vrátane Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov. Zároveň vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej

republiky), t. j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu meritórne odchýliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí.

24. Z uvedeného dôvodu sa najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným iným senátom v obdobnej veci, a to prostredníctvom zastavujúceho uznesenia Najvyššieho súdu zo dňa 8. júna 2016 sp. zn. 4Sžf/56/2015, podľa ktorého (konajúci senát cituje v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 7 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) v rozsahu relevantnom pre odôvodnenie svojich nižšie vyslovených záverov, v podrobnostiach je celý text rozhodnutia zverejnený na internetovej stránke Najvyššieho súdu):

„Odvolací súd skôr, ako podrobil prejednávaniu veci meritórnemu prieskumu zisťoval, či v prejednávanej veci je daná právomoc súdu na konanie a rozhodovanie vo veci.

Správne súdnictvo je založené na princípe generálnej klauzuly, ktorá je formulovaná tak, že súdy v zásade preskúmajú všetky rozhodnutia orgánov verejnej správy, s výnimkou tých, ktoré zákon výslovne z prieskumu vylučuje. Rozsah právomocí pri preskúmaní správnych rozhodnutí je teda obmedzený negatívnou enumeráciou rozhodnutí, ktoré správne súdy nepreskúmajú.

Rozhodnutia, ktoré správne súdy nepreskúmajú, sú vymedzené v ustanovení § 248 O.s.p. Predmetné ustanovenie v písmene a/ až c/ obsahuje taxatívny výpočet konkrétnych druhov rozhodnutí, ktoré sú vylúčené zo súdneho prieskumu. V písmene d/ Občiansky súdny poriadok odkazuje na osobitné zákony, ktoré vylučujú právomoc správnych súdov na preskúmanie rozhodnutí orgánov verejnej správy.

V prejednávanej veci uzatvoril žalobca zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku s Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky, a to podľa § 15 ods. 1 zákona o pomoci a podpore. Na základe uvedenej zmluvy boli žalobcovi poskytnuté finančné prostriedky na účel uvedený v predmetnej zmluve na základe uskutočneného verejného obstarávania. Následne ministerstvo životného prostredia vykonalo administratívnu kontrolu verejného obstarávania, ktoré sa vykonalo na v nadväznosti na uzatvorenie zmluvy, a to v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o pomoci a podpore. V priebehu kontroly boli zistené určité nezrovnalosti, ktoré boli žalobcovi oznámené formou Správy o zistenej nezrovnalosti, tak ako to ustanovuje zákon o pomoci a podpore vo svojej druhej časti. Predmetnú správu je možné považovať podľa názoru senátu najvyššieho súdu za podkladové rozhodnutie, ktoré má predbežnú povahu vzhľadom na postup upravený v § 27a citovaného zákona.

Na základe vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že v prejednávanej veci sa jedná o konanie podľa druhej časti zákona o pomoci a podpore, keďže predmetom preskúmanej veci je eventuálne vrátenie prostriedkov z kohézneho fondu, prioritne poskytnutých na účely odpadového hospodárstva.

Výpočet základných ľudských práv a slobôd obsahuje Ústava Slovenskej republiky vo svojej druhej hlave ako aj Dohovor o ochrane základných práv a ľudských slobôd. Odvolací súd má za to, že v nich nie je obsiahnuté právo, ktoré by korešpondovalo s právom, ktorého ochrana sa domáha žalobca. Prejednávaniu veci teda nemožno posudzovať podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky."

25. Najvyšší súd sa stotožňuje s vyššie uvedeným záverom, že na prvom mieste sa musí správny súd vysporiadať s otázkou svojej právomoci, a to najmä s prihliadnutím na ustanovenie § 7 S.s.p. (predtým § 248 O.s.p.), pretože, ako správne konštatoval senát 4S a následne aj senát 1S najvyššieho súdu, nie je možné si osvojiť záver, že právo žalobcu na poskytnutie prostriedkov z fondov Európskej únie patrí k základným právam a slobodám v zmysle nižšie citovaného čl. 46 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky.

26. Napadnuté rozhodnutie bolo vydané už za účinnosti zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku, podľa ustanovení § 98 ods. 1 písm. g/ v spojení s § 7 písm. e/ S.s.p., v zmysle ktorých správny súd uznesením žalobu odmietne, ak je neprípustná. Nová právna úprava (keďže správna žaloba bola podaná ešte v čase účinnosti Občianskeho súdneho poriadku) nebola v neprospech žalobcu, nakoľko podľa nej by napadnuté opatrenia žalovaného rovnako nemohli byť podrobené súdnemu prieskumu, pretože v zmysle § 250d ods. 3 O.s.p. by konania o nich museli byť zastavené.

27. Podľa § 7 S. s. p. v citovanom znení, správne súdy nepreskúmajú

a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník

konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,

b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,

c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,

d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,

e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,

f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,

g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,

h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

28. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky v citovanom znení kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

29. Na rozdiel však od zastavujúceho dôvodu vysloveného v hore citovanom uznesení (4Sžf/56/2015), t. j. aplikácia § 14 ods. 18 zák. č. 528/2008 Z. z. v spojení s § 248 písm. d) O.s.p., dospel konajúci senát najvyššieho súdu na základe nižšie vyslovených právnych názorov k záveru, vyslovenom aj v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1Sžf/87/2015, podľa ktorého: „zastavujúcim dôvodom (v tomto prípade dôvodom na postup podľa § 98 ods. 1 písm. g) S.s.p.) je aplikácia § 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z. v spojení s § 7 S.s.p.

30. Pokiaľ v rámci výkonu svojich oprávnení žalovaný z pozície riadiaceho orgánu zistí existenciu nezrovnalosti je povinný túto skutočnosť oznámiť žalobcovi ako prijímateľovi (viď § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z. z.) prostredníctvom tzv. správy o zistenej nezrovnalosti. Zákon oprávňuje žalovaného v prípade tvrdeného porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania, aby v tomto štádiu výkonu dohľadových oprávnení mohol žalobcu popri oznámení o zistenej nezrovnalosti vyzvať na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky (§ 27a ods. 1 zák. č. 528/2008 Z. z.), resp. pozastaviť, zamietnuť alebo upraviť výšku platby pre projekt alebo jeho časť (§ 7 ods. 6 zák. č. 528/2008 Z. z.). Zákonodarcom použité oprávnenie „možnosť vyzvať“ je nutné vykladať s prihliadnutím na absenciu vykonať autoritatívny výklad ustanovení zák. č. 25/2006 Z. z. žalovaným v tom zmysle, že ide o uplatnenie notifikačného (oznamovacieho) oprávnenia orgánu verejnej správy v rámci výkonu dohľadových oprávnení, avšak v žiadnom prípade nejde o výkon vrchnostenskej rozhodovacej právomoci ako sa domnieva žalobca.

31. Podľa § 26 ods. 3 zák. č. 528/2008 Z. z. v citovanom znení platí, že ak riadiaci orgán zistí nezrovnalosť z vlastného podnetu alebo iného podnetu, je povinný vypracovať a predložiť správu o zistenej nezrovnalosti certifikačnému orgánu, platobnej jednotke a prijímateľovi.

32. Celé štádium výkonu dohľadových oprávnení žalovaného ako riadiaceho orgánu sa ukončuje v okamihu, keď nedôjde zo strany prijímateľa (žalobcu) k vráteniu príspevku na základe výzvy podľa §

27a ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. V prípade nevrátenia príspevku na základe výzvy - žiadosti, môže žalovaný podať podnet na správne konanie orgánu príslušnému podľa zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní účinného od 18.04.2016. Až zistené porušenia pravidiel vo verejnom obstarávaní prijímateľom zo strany príslušného orgánu (Úrad pre verejné obstarávanie), je podnetom na vydanie rozhodnutia podľa § 27a ods. 5 zákona č. 528/2008 Z. z. správnym orgánom, ak dovedy nie je príspevok prijímateľom uhradený na základe predchádzajúcej výzvy. Z uvedeného vyplýva, že v štádiu zaslania Správy o zistenej nezrovnalosti a Žiadosti o vrátenie finančných prostriedkov nedochádza bez ďalšieho k uloženiu povinnosti žalobcovi ani k reálnemu navýšeniu časti prijatého príspevku na 1 a pol násobok prijatej sumy tak, ako to tvrdí žalobca, pretože k navýšeniu dochádza až po zistení porušenia pravidiel verejného obstarávania príslušným orgánom podľa osobitného predpisu (zákon č. 25/2006 Z.z.), na základe následne vydaného rozhodnutia, ak pred tým nebola príslušná suma určená vo výzve riadiaceho orgánu uhradená. Až po splnení uvedených podmienok vzniká žalovanému právomoc rozhodnúť o vrátení 1 a pol násobku sumy uvedenej v pôvodnej výzve, ktorá je však zákonom limitovaná výškou 100% poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.

33. Pretože na úkony orgánu verejnej správy pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení (kontrola, dohľad či dozor) a na ich hmotne zachytené výsledky (protokoly, záznamy či zápisnice) sa v správnom súdnictve nazerá najmä ako na individuálne správne úkony s charakterom predbežnej povahy, Najvyšší súd musel vyhodnotiť napadnutý úradný list ako správny akt, ktorý nie je možné v zmysle § 7 S.s.p. podrobiť súdnej právomoci v správnom súdnictve.

34. Pretože pri vydávaní napadnutého úradného listu vo forme výzvy na vrátenie finančných prostriedkov poskytnutých podľa zák. č. 528/2008 Z. z. nemohol žalovaný uplatniť svoju rozhodovaciu právomoc, je možné sa zhodnúť s názorom žalovaného, že išlo o individuálny správny akt, u ktorého absentuje donucovacia zložka výkonu verejnej moci, t. j. slovami žalovaného, ide o výzvu na „dobrovoľné“ plnenie oznámenej (nie uloženej) povinnosti na základe zistených (t. j. iba tvrdených) skutočností.

35. V spojení s dispozitívnym oprávnením žalobcu vybrať si z dostupných prostriedkov súdno-právnej ochrany (viď čl. 13 Európskeho dohovoru o ochrane základných slobôd a ľudských práv) ten, ktorý bude v preskúmvanej veci použiteľný (viď bod č. 17), musí Najvyšší súd konštatovať, že pri výkone dohľadových vrchnostenských oprávnení sa musí orgán verejnej správy vyvarovať nezákonných zásahov, resp. nečinnosti. Tento záver vyslovený Najvyšším súdom preto nevyklučuje aplikáciu ustanovení S.s.p. pri domáhaní sa súdnej ochrany proti nezákonnosti napadnutého úradného listu avšak z iného procesno-právneho titulu.

36. Najvyšší súd pri tejto argumentácii zdôrazňuje osobitný charakter právneho vzťahu medzi žalobcom ako prijímateľom a žalovaným ako riadiacim orgánom, ktorý je oveľa komplikovanejší, tak ako žalovaný tvrdí, a pre tradičné právne prostredie slovenského práva predstavuje osobitný právny vzťah či s prvkami súkromného práva ako aj práva verejného, t. j. s vložením najmä administratívnych postupov kontroly, auditu, použitia, vymáhania resp. zadržania v zmysle nielen zmluvy o NFP (napríklad čl. 3 ods. 3.3), ale aj dotknutej právnej úpravy. Prítom je nutné vychádzať z premisy, že uvedená zmluva je vymedzená zákonom ako podklad pre poskytnutie a realizáciu pomoci a podpory (§ 12 ods. 1 a 15 ods. 1 a 4 zák. č. 528/2008 Z. z.)."

37. Podľa § 98 ods. 1 S.s.p., správny súd uznesením odmietne žalobu, ak o tej istej veci už bolo správnym súdom právoplatne rozhodnuté, o tej istej veci toho istého žalobcu už prebieha pred správnym súdom skôr začaté iné konanie, bol podaná predčasne a lehota na jej podanie v čase rozhodovania správneho súdu ešte nezačala plynúť, bola podaná oneskorene, bola podaná zjavne neoprávnenou osobou, žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 alebo § 50 S.s.p. je neprípustná alebo ak tak ustanoví zákon.

38. Najvyšší súd Slovenskej republiky už rozhodoval v obdobných veciach, (Správa o zistenej

nezrovnalosti, Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov), pričom zároveň vo svojej rozhodovacej činnosti neustále poukazuje na nutnosť dodržiavať zásadu právnej istoty (čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky), t. j. že v obdobných veciach je možné sa od predchádzajúceho rozhodnutia najvyššieho súdu meritorne odchyliť iba, ak sa podstatne zmenili skutkové okolnosti a právny základ pre vyhlásenie súdneho rozhodnutia. Navyše s princípom právnej istoty je tesne spojená kontinuita právnych názorov súdov na riešenie obdobných vecí. Z uvedeného dôvodu sa najvyšší súd aj v tejto veci stotožňuje s právnym názorom vysloveným inými senátmi v obdobnej veci (napr. aj č. k. 1Sžf/95/2015, 1Sžf/87/2015, 4Sžf/56/2015).

39. V súlade s citovanými ustanoveniami i vyššie uvedenými úvahami si najvyšší súd osvojil záver, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo vydané v súlade so zákonom, nebol dôvod na jeho zrušenie alebo zmenu a kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť v zmysle ust. § 461 S.s.p.

40. O trovách súdneho konania rozhodol najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 170 písm. a/ v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania neprislúcha a žalovaní nemajú zo zákona právo na ich náhradu.

41. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.